

לשוננו לעם

עורכים: חיים א' כהן, דוד טלשיר, יוסף עופר

מתוך

כרך מה, תשנ"ד

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

אהרן מאיר מזי"א

לפתיחת מכון מזי"א

לפני שבועות אחדים נערך במרכזה של ירושלים טקס חנוכת מכון מזי"א לתולדות תחיית הלשון העברית, שנוסד על ידי האקדמיה בסיועם של בני משפחת איזקסון - נכדי הד"ר מזי"א, ובראשם מר אליהו איזקסון.

ד"ר אהרן מאיר מזי"א (= מזרע ישראל איסרלין - בעל "תרומת הדשן") היה מן הדמויות הבולטות בנוף העלייה הראשונה והמושבות הראשונות בארץ-ישראל. הוא נולד ברוסיה בשנת תרי"ח (1858) ונודע בנערותו כ"עילוי ממוהילב". לכשגר עבר ללמוד בבית המדרש לרבנים של ר' עזריאל הילדסהיימר בברלין, אך עם סיום לימודיו הוא לא פנה לרבנות, אלא עבר לשווייץ, ושם למד רפואה באוניברסיטת ציריך. תחנתו הבאה הייתה פאריז, שם השתלם במקצוע רפואת העיניים, בהדרכתו של הפרופ' אדוארד מאיר, מי שהיה רופאו האישי של הברון רוטשילד. פרופ' מאיר הציג את הרופא הצעיר בפני הברון, וזה מינהו לשמש כרופא במושבות שתחת חסותו בארץ-ישראל.

ד"ר מזי"א עלה לארץ בראשית תרמ"ח (1887) ופעל רבות כרופא במושבות הברון שביהודה, מגדרה ועד פתח-תקוה. לאחר שהמושבות עברו מחסותו של הברון לידי יק"א עבר, בשנת תרס"ב (1902), לירושלים ונתמנה למנהל בית החולים "ביקור חולים", אולם קודם לכן עוד יצא לפאריז להשתלם בתחומי הכירורגיה והגינקולוגיה.

יחד עם עשייתו במושבות ובירושלים כרופא נפנה ד"ר מזי"א אל הלשון העברית המתפתחת והמתחיה בדיבור פה ונתוודע אל בן-יהודה ואל יחיאל מיכל פינס (שכתב באותו זמן ספר פיזיקה בעברית). ד"ר מזי"א היה ממקימי ועד הלשון ומנשיאיו והתמסר בכל מאודו לפעולת המינוח בתחומי מדעי הטבע והרפואה, שלהם הקדיש מאמרים רבים שהתפרסמו בכתבי-עת שונים. ואולם מפעלו הגדול בשדה זה הוא מילוני "ספר המונחים לרפואה ומדעי הטבע" שבו עמל שנים רבות. ד"ר מזי"א נפטר בשנת תר"ץ (1929) ומילוניו נערך לאחר מותו בידי שאול טשרניחובסקי (אף הוא רופא, כידוע) ויצא לאור בשנת תרצ"ד (1934) כשהוא משתרע על פני 800 עמודים ומחזיק כ-60,000 ערכים (את ההקדמה למילון כתב ח"י ביאליק, נשיא ועד הלשון דאז). ד"ר מזי"א לא משך ידו גם מעסקנות ציבורית ובין שאר עיסוקיו היה פרדסן, וייסד את איחוד הפרדסנים. על שמו ועל שם דוד ילין, רעהו בנשיאות ועד הלשון, נרשמו אף אדמות "אחוזת בית" שממנה צמחה תל-אביב, שכן בהיות השניים בעלי נתינות עות'מאנית היה קל לרשום את הקרקע על שמם ולעקוף בכך קשיים ביורוקרטיים.

כאן אנו מביאים צילום מכתב משנת תרע"ט (1919) שקיבל ד"ר מזי"א מבן-יהודה ועניינו לשון השיחה של הרופאים עם החולים בירושלים. תודתנו ליוסי לשם, מנהל מכון מזי"א, שמסר אותו לידינו.

